

Metodický pokyn č. 2/2017

**k jednotnému postupu nabývání darů příspěvkových organizací
zřizovaných Pk, jejich účtování a vykazování**

Závazný pro: Příspěvkové organizace zřizované Pardubickým
krajem

Navrhovatel: Odbor finanční

Datum vydání: prosinec 2017

Obsah

Článek I	3
Cíl metodiky a úvod do problematiky	3
Článek II.....	4
Seznam souvisejících právních předpisů.....	4
Článek III.....	5
Právní úprava nabývání majetku a finanční hospodaření příspěvkových organizací	5
1. Nabývání majetku PO Pk darem do svého vlastnictví	6
2. Nabývání majetku PO Pk darem do vlastnictví zřizovatele	7
3. Přijetí peněžitého daru.....	8
Článek IV.	8
Účtování a vykazování darů PO Pk.....	8
1. Peněžní dary podle § 30 zákona o rozpočtových pravidlech	9
2. Peněžní dary podle § 31 zákona o rozpočtových pravidlech	10
Článek V.....	11
Přechodná a závěrečná ustanovení	11

Článek I.

Cíl metodiky a úvod do problematiky

Cílem této metodiky je **nastavení jednotných pravidel v oblasti postupů nabývání, účtování a vykazování darů PO Pk**. Pravidla tak poskytnou zřizovateli možnost jednotného nadhledu na získávaná účetní data ze všech jeho zřizovaných organizací. Takto metodicky sjednocená data lze vhodně použít při sestavování porovnání všech organizací ve skupině a sumarizaci vybraných syntetických (případně i analytických) účtů jednotlivých příspěvkových organizací. Postupy uvedené v tomto metodickém pokynu nevyjadřují všechny přípustné účetní případy, ale ty, které za účelem metodického sjednocení pro všechny příspěvkové organizace kraje považuje kraj za významné a nezbytné.

Dokument je platný k datu vydání a v rámci aktualizace doporučujeme i tento metodický pokyn jednou ročně zkontrolovat, případně aktualizovat.

Článek II.

Seznam souvisejících právních předpisů

Zákony
Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské řízení), ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“)
Zákon č. 563/1991Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů
Vyhlášky
Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky
Vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen „vyhláška o FKSP“)
Ostatní
České účetní standardy pro vybrané účetní jednotky č. 701 až 710

Článek III.

Právní úprava nabývání majetku a finanční hospodaření příspěvkových organizací

Nestanoví-li zákon o rozpočtových pravidlech jinak, nabývá příspěvková organizace majetek pro svého zřizovatele. Zřizovatel může stanovit, ve kterých případech je k nabytí takového majetku třeba jeho předchozí písemný souhlas. Vlastníkem tohoto majetku se vždy stává zřizovatel a to i v případě, kdy konkrétní právní úkon (např. smlouvu) činí samotná příspěvková organizace. Zákon o rozpočtových pravidlech nevyklučuje, aby příspěvková organizace byla přímo vlastníkem majetku, který využívá pro svou činnost. Podle usnesení č. Z/99/ 13 ze dne 10. 9. 2013 hospodaří PO Pk jak s majetkem zřizovatele, tak s majetkem, který nabývají do svého vlastnictví. Podle § 27 odst. 7 zákona o rozpočtových pravidlech může příspěvková organizace do svého vlastnictví nabýt pouze majetek potřebný k výkonu své činnosti, pro kterou byla zřízena. Jedním ze způsobů nabytí majetku potřebného pro svou činnost, je **nabytí darem** s předchozím písemným souhlasem zřizovatele.

Předchozí souhlas upravuje § 37b) zákona o rozpočtových pravidlech. Podle tohoto ustanovení se předchozí souhlas zřizovatele, uděluje vždy **pouze pro jedno právní jednání** a je jeho součástí s **výjimkou peněžitého daru účelově neurčeného**, k jehož přijetí může zřizovatel **udělit předchozí souhlas společný pro více právních jednání**.

Finanční hospodaření příspěvkových organizací upravuje § 28 až § 37b zákona o rozpočtových pravidlech. Podle § 28 odst. 4) výše uvedeného zákona, příspěvková organizace hospodaří mimo jiné také s **peněžitými dary** od fyzických a právnických osob.

Peněžní dary jsou zdrojem:

- a) **rezervního fondu** (§ 30 rozpočtových pravidel),
- b) **fondu odměn** (§ 32 zákona o rozpočtových pravidlech),
- c) **fondu kulturních a sociálních potřeb** (§ 2 odst. 2 písm. b) vyhlášky o FKSP).
- d) **fondu investic** (§ 31 zákona o rozpočtových pravidlech)

1. Nabývání majetku PO Pk darem do svého vlastnictví

Jedná se o bezplatné nabytí vlastnictví bez protiplnění obdarovaného, přičemž druhou smluvní stranou (dárce) bude vždy subjekt odlišný od zřizovatele. PO Pk v tomto případě postupuje v souladu s ustanovením § 37 b) zákona o rozpočtových pravidlech. Předchozí písemný souhlas uděluje zřizovatel ke každému konkrétnímu případu odděleně. Pokud by předchozí písemný souhlas zřizovatel neudělil, k právnímu jednání se nepřihlíží, tzn. smlouva je neplatná.

Výše uvedený postup uplatní PO Pk u majetku evidovaného na účtech:

a) účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek

- účtová skupina 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek
 - 012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
 - 013 - Software
 - 014 - Ocenitelná práva
 - 018 - Drobný dlouhodobý nehmotný majetek
 - 019 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek
- účtová skupina 02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný
 - 022 - Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
 - 025 - Pěstitelské celky trvalých porostů
 - 028 - Drobný dlouhodobý hmotný majetek
 - 029 - Ostatní dlouhodobý hmotný majetek
- účtová skupina 04 – Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek¹
 - 041 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
 - 042 - Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

b) účtová třída 1 - Zásoby a opravné položky,

- účtová skupina 11 - Materiál
- účtová skupina 12 - Zásoby vlastní výroby

¹ mimo akci patřících ke stavbám a pozemkům

- účtová skupina 13 - Zboží a ostatní zásoby

c) majetek účtovaný přímo do spotřeby,

d) majetek účtovaný do spotřeby a evidovaný na podrozvahových účtech.

Pk stanovuje příspěvkovým organizacím výjimku pro dary, které nabývá organizace do přímého vlastnictví, dle bodu c) a d) a jsou účtované přímo do spotřeby (účtová třída 5 – Náklady). Zpravidla se jedná o darování drobných dáreků např. ovoce nebo sladkosti při určitých příležitostech, odměny do soutěží, zdravotnický materiál.

PO Pk zejména s ohledem na 3E tzn. efektivnost, účelnost a hospodárnost **nemusí** žádat zřizovatele o předchozí písemný souhlas.

2. Nabývání majetku PO Pk darem do vlastnictví zřizovatele

V případě darů, které nabývá PO pro svého zřizovatele, tento souhlas nutný není, pokud si tak zřizovatel nevymínil ve zřizovací listině. Toto se týká veškerého majetku, který má PO předaný k hospodaření (dále jen „svěřeného majetku“).

Přijetí daru v rámci svěřeného majetku je souhlasem podmíněno pouze, pokud si tak zřizovatel vymínil ve zřizovací listině (viz. § 27 odst. 6) rozpočtových pravidel). V platných zřizovacích listinách PO Pk je uvedeno pouze omezení v případě pořízení nemovitého majetku. Žádné další omezení vůči nabývání majetku PO Pk do majetku zřizovatele není uvedeno, tudíž lze dovodit, že v souladu s § 27 odst. 6) rozpočtových pravidel, který umožňuje PO nabývat majetek pro svého zřizovatele, není přijímání darů podmíněno souhlasem zřizovatele.

Pokud by PO uzavírala vlastním jménem darovací smlouvu, jejímž předmětem by bylo nabytí daru do vlastnictví jejího zřizovatele (viz § 27 odst. 6) rozpočtových pravidel), musí být v darovací smlouvě výslovně uvedeno, že obdarovaným je zřizovatel a majetek nabývá do jeho vlastnictví. V darovací smlouvě musí být jako příjemce daru uveden Pk, dále může být specifikováno, které PO bude dar předán k hospodaření.

Dary přijímané v rámci svěřeného majetku (s výjimkou peněžních prostředků) budou nejprve přijaty do majetku Pk a následně předány k hospodaření jako svěřený majetek, tzn., v tomto případě musí být přijetí daru zaúčtováno v rozvaze Pk na majetkových účtech a po předání k hospodaření bude nejpozději ke konci rozvahového dne evidován na podrozvahovém účtu 909 – Ostatní majetek.

3. Přijetí peněžitého daru

Peněžní prostředky nebyly dány PO do vlastnictví, jedná se o svěřený majetek. Pokud by PO uzavírala vlastním jménem darovací smlouvu, jejímž předmětem by bylo nabytí peněžitého daru do vlastnictví jejího zřizovatele (v souladu s § 27 odst. -6 rozpočtových pravidel), musí být v darovací smlouvě výslovně uvedeno, že obdarovaným je PO a majetek nabývá do vlastnictví zřizovatele. Podle platných právních předpisů není pro příjem peněžitého daru povinný předchozí souhlas zřizovatele a zřizovatel si tuto možnost nevymínil ani ve zřizovacích listinách.

Ve výjimečných případech (jedná se zejména o drobné finanční dary, kdy není reálné, aby došlo k podpisu darovací smlouvy mezi zřizovatelem a dárcem) je umožněno PO Pk uzavřít darovací smlouvu, kdy PO Pk bude příjemce daru a tuto darovací smlouvu může podepsat. Ve smlouvě musí být uveden text „**obdarovaný přijímá dar pro svého zřizovatele tj. Pk**“.

Podle podmínek daru dělíme peněžní dary níže uvedeným způsobem:

- a) **Dary účelové** je možné podle účelu uvedeného ve smlouvě přijmout do fondu odměn, FKSP, rezervního fondu tvořeného ostatními zdroji nebo fondu reprodukce majetku, fondu investic.
- b) **Dary neúčelové** jsou přijímány do rezervního fondu tvořeného ostatními zdroji.

V případě že PO obdrží peněžitý dar, za který bude pořízen majetek spadající do výše uvedených účtových tříd (jedná se o majetek pořizovaný do vlastnictví PO), není třeba žádat o předchozí písemný souhlas zřizovatele, protože byl již udělen ve ZL Čl. 9 odst. 3.

Článek IV.

Účtování a vykazování darů PO Pk

Účtování a vykazování darů PO Pk vychází zejména z právních předpisů uvedených v článku II Metodického pokynu.

1. Peněžní dary podle § 30 zákona o rozpočtových pravidlech

PO Pk účtuje v souladu s ustanovením bodu 6.3.1. b) ČUS č. 704 účtuje PO o tvorbě a čerpání rezervního fondu ve výši peněžních darů následujícím způsobem:

a) Účelové dary

TEXT	SU	MÁ DÁTI	DAL	Pozn.
přijetí peněžního daru a tvorba: - fond odměn - FKSP - rezervní fond	241(AÚ), 243, případně 261	X		bod 6.3.1. b) ČUS č. 704
	411, 412, 414		X	

b) Neúčelové dary

TEXT	SU	MÁ DÁTI	DAL
přijetí peněžního daru a tvorba rezervního fondu	241(AÚ), případně 261	X	
	414		X

c) Použití neúčelového daru (zkrácené účtování)

TEXT	SU	MÁ DÁTI	DAL
použití daru	50x	X	
	241		X
čerpání RF – použití daru	414	X	
	648		X

2. Peněžní dary podle § 31 zákona o rozpočtových pravidlech

PO Pk účtuje v souladu s ustanovením bodu 7. 3. c) ČÚS č. 704 a podle metodické pomůcky MFČR ze dne 21. 4. 2016 účtuje PO o přijetí daru na pořízení dlouhodobého majetku a o tvorbě a čerpání fondu reprodukce majetku, fondu investic následujícím způsobem:

a) Účelově určený dar od jiných subjektů (nejsou vybranou účetní jednotkou) na investiční účely

TEXT	SU	MÁ DÁTI	DAL	Pozn.
přijetí daru	241	X		bod 3. 3. ČÚS č. 703
	403		X	
tvorba FRM, FI	401	X		bod 7. 3. c) ČÚS č. 704
	416		X	

b) Realizace investice

TEXT	SU	MÁ DÁTI	DAL
výdaje na investici (dle vyhlášky č. 410/2009 Sb., §56)	042	X	
	321		X
úhrada	321	X	
	241		X
čerpání FRM	416	X	
	401		X
zařazení DHM	02x	X	
	042		X

c) Odpis DHM

TEXT	SU	MÁ DÁTI	DAL
odpisy DHM	551	X	
	08x		X
tvorba FRM ve výši odpisů	401	X	
	416		X
časové rozlišení přijatého investičního transferu	403	X	
	672		X

Článek V.

Přechodná a závěrečná ustanovení

Metodický pokyn je vydán se souhlasem Ing. J. Folprechta, ředitele KrÚ Pk a je zpracován na základě právních předpisů platných k datu vydání.

Účinnost metodického pokynu od 1. 1. 2018.

Vypracoval: Bc. Petra Procházková

Odbor finanční